

Slovensko slovstvo.

Spisje za slovensko mladino. Spisal Andrej Praprotnik, učenik. V Ljubljani 1852. Založil in ima na prodaj Matija Gerber, bukvovéz. Natisnil J. Blaznik.

Pod omenjenim naslovom je spisal po Slovenskim dobro znani verli učitelj Andrej Praprotnik šolske bukvice, katerih smo zares že zdavnej potrebovali. Veseli nas, da smo jih dobili in da so tako dobro v čisti slovenšini izdelane. Priporočimo jih tedaj prav iz serca ne le vsim ljudskim šolam in slovenski mladini sploh, temuč tudi starejim ljudém, ki bi se radi naučili mnogoverstne pisma spodobno pisati. V 2. delu teh bukvic najdejo prav razumljivo in po domače vse, česar potrebujejo, se vaditi dobrega spisovanja. Razun pravil (regele), kako se mnogoverstne pisma imajo pisati, so pridjani izgledi naznanivnih, prosivnih, zahvalnih, vošilnih, tolaživnih, povabivnih, posvetovavnih, opomnih, naročivnih, odgovorivnih pisem, in razun teh tudi izgledi gospodarskih in gospodinskih listov, izpiskov ali kont, plačivnih, prejemnih, voznih listov, spričal, prošinj in oporók ali testamentov. Vse kratko in dobro in prav po domače.

Naj bi bile te bukvice kmalo v rokah mladih in starih, katerim je na tem ležeče, da je lepo in spodobno pisano, kar pišejo. Priporočiti zamoremo hvale vredno knjižico še posebno za šolske darila.

Natis je lep in tudi za bolj slabe oči pripraven.

Novičar iz slovanskih krajev.

Iz Postojne 4. aug. — m. — Pri nas je bila letos daritev šolskih daril posebno slovesno obhajana; kar se nam pa posebne hvale vredno zdí, je to, da po nasvetu šolniga ogleda gosp. Gottsbergerja in verliga šolniga vodja gosp. Potočnika so otroci revnih staršev za darila bukvice hranilnične (Sparkasse-Büchel) prejeli, ktere jim bojo, ko dorasejo, prejetin in gotov spominek njih šolske pridnosti. — 3. dan t. m. se je grozna nesreča pripetila. Ob hudim vremenu se je tu 13 kôscov pod edino drevó na senožeti vstopilo; strela vdari v drevo ter je eniga ubila, ženo njegovo in 3 druge je na obrazu, persih, trebuhu in stegnu, 4 druge pa le na plečih in po nogah hudo posmodila; vunder je upanje, da se bojo vsi ozdravili. Žalostno je, da vsi poduki in vsakoletne nesreče nič ne pomagajo ljudí spametovati: da nikar ob hudim vremenu pod drevesi, sosebno pod samotnimi, ne vedriti! — Opomniti moram še ene nesreče, ktera se je zgol po nevédnosti pripetila. Če pri nas kteriga gad piči, imajo nespametno navado: ud nad rano z motózam terdo prevezati; ravno to se je zgodilo unidan pri neki ženski v Zagorji; na to je pa noga po zaliti kervi vsa črna postala in tako zatekla, da je bilo komaj mogoče prevezo odrezati; kaj bo dalje z nogo, se še ne vé! Kdo pameten zamore misliti, da se s takozadêrgo ubrani serkanje strupa po notranjih sila majhnih žilicah, ktere se nikakor prevezati ne morejo, če je ud od zunaj še tako močno zadergnjen! — Ali ste kaj slišali v Ljubljani od neke grozno neumne pripovedke, ktero pri nas nekteri verjamejo (!!), da je v Colu blizo Vipave nekemu človeku gad skozi usta v želodec zlezel, kteriga so v Idrii, kamor je šel pomoči iskat, na glavo postavili in pod usta škaf mleka, da bi bili gada na dan privabili; res se je prikazal gad pri ustih, pa se je spet nazaj vernul in zdaj že moč vsaki dan smerti pričakuje! Tako pripovedujejo in take pravlice verjamejo nekteri ljudjé. Bog daj norcam pamet!

Iz Ljubljane. Prihodnje leto bo vender resnica z napravo cele nižje realne šole v Ljubljani. V vradnim Dunajskim časniku 4. t. m. beremo z veseljem, da je c. k. ministerstvo poduka dva nova učitelja in tudi začasniga vodja izvolilo, namreč g. Raimunda Pirker-ja, ki je začasni učitelj te šole že zdaj bil, in gosp. Mihata Peternel-a, sedaj kaplana v Vodica; gosp. Peternel-u, v umetniških rečéh posebno bistroumnimu možu je izročeno tudi začasno vodstvo realne šole. V dobrih rokah je, ker gosp. Peternel, kolikor je nam znano, je moč praktike in vês vnet za blagor domovine.

Novičar iz mnogih krajev.

Tudi Seklarji so sprejemali cesarja z velikimi slovesnostmi. — Po nar vikšim ukasu od 24. p. m. se imajo c. k. policije, ki so se nekaj časa c. k. „mestne glavarstva“ imenovali, prihodnjič spet le po starim c. k. „policijske vodije“ imenovati. — Za gotovo se sliši, da se bojo mornarske (nautiske) šole, po potrebah sedanjiga časa popravljene, v Terstu, Benedkah, Reki, Dobrovniku, Kotoru, Spletu, Zadru in Rovinu osnovali. — Na Dunaj poklicani predsedniki zemljiša oprostijočih komisij so se pri gosp. ministru notranjih oprav že večkrat posvetovali zastran gojzdnih in pašnih služnost (servitutov). — Maršal Radecki se bo 20. t. m. iz Verone v Pordenon podal, po tem pa v Gorico v vojaško taborišče. — Nekdo je zrajtal, da škoda, ki jo gosence in drugi škodljivi merčesi vsako leto po austrijskih deželah napravijo, znese gotovo za 60 milionov. — Iz Teržaškiga kupčijskiga naznanila od 1. tega mesca zvemo, da je cena kave enmalo padla, sladkora je bila pri starim, pavola je bila za 1—2 fl. dražji, žitna cena je odjenjevala, olje je bilo za 1 fl. dražji. — Po Dalmatinskim je grojzdna plesnoba zmiraj huji; v nekterih krajih ni nograda, da bi je ne bilo. — Na Angleškim so pet v nekterih zahodnih in severnih krajih krompir zlo gnjije. — Kolera se iz Poljskiga zmiraj bolj proti Pruskim vleče; v Varšavi jih zbolí vsak dan po 60 do 70. — Neka Angleška družba bo — kakor se sliši — zidala železnico med Beligradam in Carigradam. — Prof. Neilson Hancock je dal v Birminghamu (na Angleškim) izgled nekiga denarja kovati, kteriga je ponudil vsim vladarjem celiga sveta z nasvetam: naj bi vsi tak denar kovali, ki bi po celim svetu edino veljavnost imel; velikosti je tolarja in obstojí iz 37 delov srebra in 3 delov kotlovine; na eni strani je teža (1 unca) zaznamovana, na drugi pa, koliko velja v primeri družiga po mnogih deržavah navadniga denarja. — Napoleon je 2 nova ministra in 3 deržavne svetovavce izvolil; ker pa je Napoleon sam glava vsiga, je vse eno: ali je Peter ali Pavel minister. Ker bo Napoleon potoval kmalo po južnim Francoskim, so dobili predstojniki (prefekti) že povelje, naj si na vso moč prizadevajo, da ga bo ljudstvo z velikimi slovesnostmi sprejemalo in želje po „cesarstvu“ razodevalo. — Tista „skrivna pogodba med austrijskim in ruskim cesarjem in kraljem pruskim zoper Napoleona“, o kateri so časniki toliko pisali, je prazna laž. — Novi deržavni zbor v Londonu se bo nek še le v drugi polovici mesca oktobra začel.

Zahvala.

V imenu revežev v moji fari strašno po toči poškodovanih se zahvalim preserčno za prejetih 10 gold., ki so jih dobrotljivi Terščani darovali, ter prosim: naj bi se še ktero milostno serce obrnilo na moje nesrečne farmane. Bl. Womberger.